

PALMA TÉ REMEI?

COL·LECTIU
ALTERNATIVES

El Col·lectiu Alternatives
està format per l'associació Pere Mascaró,
la Fundació Ateneu Darder i la Fundació Gabriel Alomar

Han col·laborat la UIB, la Fundació Impulsa, el Grup d'Opinió d'Arquitectes i el GOB.

Juliol 2017

50 Propostes per a millorar la nostra ciutat al segle XXI

INTRODUCCIÓ. Durant els passats mesos unes 80 persones ens hem trobat per debatre l'evolució de la Ciutat i les repercussions que ha tingut aquesta evolució sobre el patrimoni i la mateixa trama física i urbana de Palma, però també sobre les persones, els grups i les institucions. El debat ens ha dut a fer un conjunt de propostes que es varen debatre el passat mes de juny entre persones d'un grup important d'entitats. Fruit d'aquest debat presentem una nova proposta.

PRIMERA PART. LA SITUACIÓ ACTUAL, UN DIAGNÒSTIC DE PALMA

Palma és avui una urbs metropolitana amb perfil de ciutat europea i també és la capital de Mallorca, una illa amb un model econòmic insostenible. Això ens provoca uns reptes en la construcció de l'arquitectura institucional i la governança de Ciutat. També uns reptes econòmics, mediambientals i socials que hem d'afrontar.

SEGONA PART. CAP A UNA ESTRATÈGIA DE FUTUR

Per sobreviure sense perdre qualitat de vida hem de planificar i desenvolupar una estratègia de futur. Una estratègia que ens faci avançar cap a la competitivitat i la diversificació econòmica. Que ens permeti equilibrar les diferències entre barris i fer un Pla Específic per al Centre Històric. Tot per avançar cap a la sostenibilitat mediambiental, millorar la cohesió social i respectar la diversitat cultural.

TERCERA PART. FULLA DE RUTA DE LES PROPERES ACCIONS

El document finalment acordat es presentarà a la premsa per part dels representants de les diferents entitats. El mes de setembre es presentarà pel seu debat i modificació als col·legis professionals, entitats empresarials, socials, sindicals i polítiques.

INTRODUCCIÓ

La Palma del segle XXI no pot ni ha de ser com la del segle XX. Els nous temps internacionals i les noves demandes econòmiques i socials, **han de construir una ciutat diferent**. Hem de fer i acceptar canvis, però no podem renunciar a perdre la qualitat de vida que tenia Palma de finals del segle passat, quan la seva situació era mes equilibrada i diversificada.

Des de l'entrada en el segle XXI, el turisme de masses està canviant acceleradament. Internet i nous hàbits socials estan generant un nou perfil de turista. D'altra banda, la nova conjuntura geopolítica que afecta el món islàmic mediterrani ha implicat un increment no previst de visitants. Malgrat tots els conflictes actuals, el fenomen turístic mundial continua creixent i l'OMT diu que **seguirà creixent en el futur a un ritme d'un 4% anual**.

El turisme, que evidentment ha aportat coses molt positives en la primera part del seu desenvolupament massiu, té actualment alguns trets preocupants per al desenvolupament equilibrat de la ciutat: saturació de visitants, sobre-càrrega dels serveis públics, encariment del mercat de l'habitatge, gentrificació etc. i una lliçó que es fa cada vegada mes evident: **el creixement en nombre de turistes no està garantint un creixement en benestar social en el conjunt de l'Illa de Mallorca i tampoc a Ciutat**.

Nosaltres no volem una ciutat turística, sinó una **"ciutat amb turisme"**. Una ciutat que miri al futur, que tengui en compte el seu creixement metropolità i que equilibri els diferents barris de ciutat, que prioritzi el benestar, la cohesió social i la seva cultura pròpia en totes les seves vessants, que tengui en compte l'herència del passat i que prepari als ciutadans per als reptes de futur. Volem una ciutat que se'n cuidi de tots els ciutadans per igual, integradora i solidària.

Amb aquest debat, que ara fem amb persones d'entitats rellevants, volem arribar a un con-

sens per donar-lo a conèixer i demanar la seva aportació a les entitats empresarials, professionals i socials de la ciutat, així com als partits polítics i les institucions.

Hem de tenir en compte que les línies d'actuació i les propostes que aquí es presenten, no van dirigides a una institució en particular -com podria ser l'Ajuntament de Palma- sinó que haurien de formar part d'un **Pla Estratègic** que s'hauria d'elaborar entre totes les institucions i agents socials principals. Això suposaria concretar moltes de les propostes que aquí es presenten, a la manera que ho fa -per exemple- la ciutat de Màlaga des de fa 20 anys.

Per un altre costat, el Pla Estratègic que va aprovar al seu moment l'Ajuntament de Palma, així com les propostes que s'estan fent per a la revisió del PGOU, s'haurien de tenir en compte per tal de fusionar-les -en un moment posterior- amb aquest document.

PRIMERA PART: LA SITUACIÓ ACTUAL, UN DIAGNÒSTIC DE PALMA

Una mica d'història

La història de Palma ha estat marcada per la seva ubicació estratègica a la Mediterrània occidental. Aquesta posició estratègica ha estat un pol d'atracció de molta gent que, vinguda de fora, ha anat forjant, juntament amb a població autòctona, la societat actual.

La incipient indústria turística dels "forasters" proposta per Miguel S. Oliver en 1891, es va anar desenvolupant durant tot el segle XX, amb alguns retrocessos importants com els provocats per la Guerra Civil i la II Guerra Mundial, i altres menys rellevants a causa de crisis econòmiques mundials.

El boom turístic dels anys 50 i 60, provocarà uns canvis radicals en la fisonomia de la ciutat.

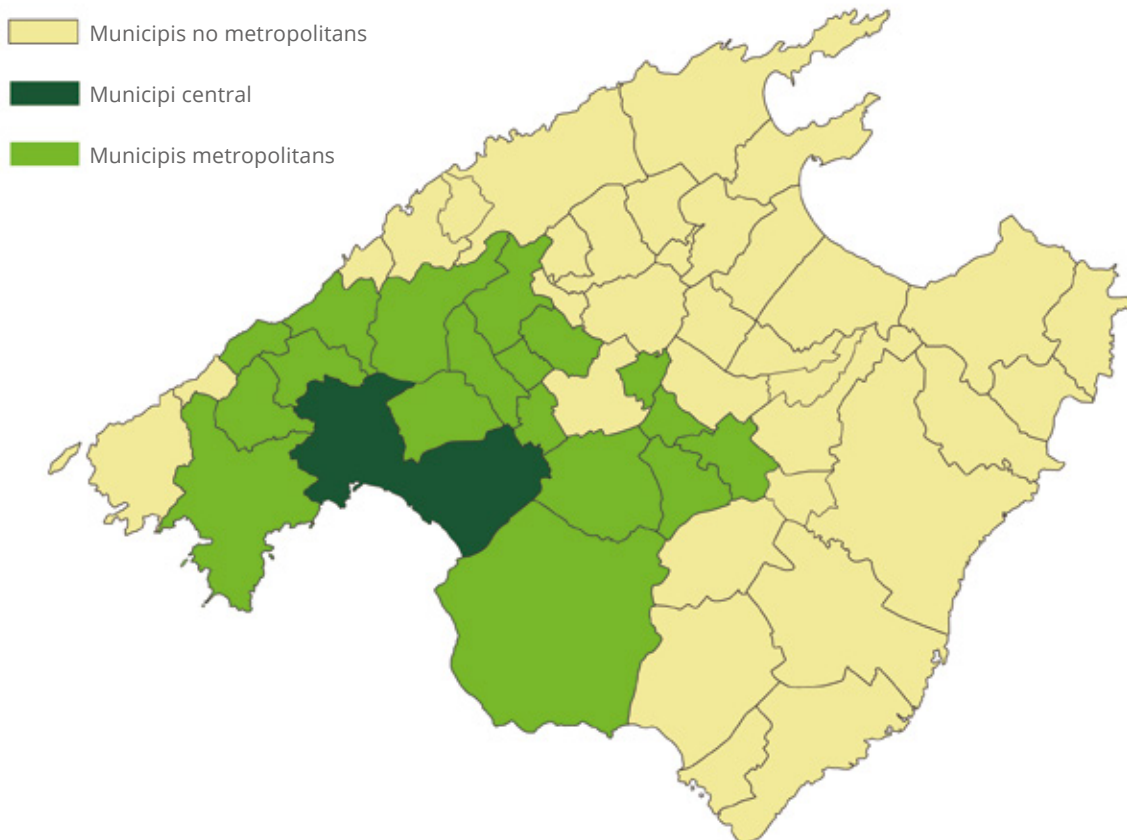
Amb les ampliacions de l'aeroport i del port, es desenvoluparà una economia que cada vegada gira entorn al fenomen turístic. Aquest creixement va provocar un corrent migratori -tant de la resta de Mallorca com de la Península- que va fer que la població de Palma passàs de 136.814 habitants a l'any 1950, a les 430.000 actuals.

El creixement urbanístic descontrolat va ser continuat i va anar augmentant la teranyina urbana fins a arribar a antics nuclis rurals dispersos i llunyans del centre històric, per integrar-los en una nova ciutat multicultural, com la Palma que és avui. En 100 anys, Palma haurà passat d'una ciutat emmurallada a una ciutat expandida. D'una població "bicultural" (catalana i castellana), a una multicultural de més de 40 nacionalitats.

Palma metropolitana, avui

L'àrea metropolitana de Palma és considerada per la Unió Europea, una AUF (Àrea Urbana Funcional), i té uns 534.000 habitants (comptant Palma amb Marratxí, Calvià i Lluçmajor). Com àrea, la renda neta per llar és la 12a d'Espanya. És la primera AUF d'Espanya en taxa d'activitat, en canvi no està entre les 15 AUF amb menys taxa d'atur.

En aquest mapa es veu que l'àrea d'influència de Palma és més gran si agafam la quantitat de treballadors (mes del 20%) de 23 municipis que fan feina a Palma -Segons M.Mestre "*La tendència que es veu es que va cap a la contenció de la ciutat, però que el conjunt de Mallorca comença a agafar característiques de Ciutat, si entenem per ciutat, un sistema urbà mes jeràrquic, més equilibrat i més integrat*".

Perfil de la ciutat

Palma és la vuitena ciutat d'Espanya amb més població. En canvi, en renda neta mitjana anual de les llars, està en 29.800 €, la número 33 d'Espanya. No està entre les 15 ciutats amb menor taxa d'atur. En canvi està entre les 15 ciutats amb major taxa d'activitat. Aquesta activitat està dominada pel turisme, ja que es la 4a ciutat d'Espanya amb més pernoctacions turístiques.

Palma, una ciutat europea i capital de Mallorca

Palma és la capital d'una illa amb un model econòmic insostenible, que alhora té problemes i reptes compartits amb altres gran ciutats europees i amb la resta de Mallorca. L'evolució de l'economia ha passat, poc a poc, de ser una economia diversa, a una economia que camina definitivament cap el monocultiu del turisme, un monocultiu basat en el creixement de la seva taxa d'activitat amb un permanent creixement del nombre de turistes. A Mallorca, en 40 anys, haurem passat dels 3 milions de turistes de l'any 1978, als 11,2 milions del 2016. Un creixement del 3-4% anual. Si seguim creixent en aquest ritme, podríem arribar als 14,5 milions a l'any 2025 i 34 milions de passatgers, si l'Aeroport amplia la seva capacitat, arribaríem l'any 2030 als 16 milions de turistes.

Aquest nou creixement del turisme és un fenomen mundial. En els darrers 40 anys hem passat de 280 milions de turistes a 1.180 milions, segons xifres de l'Organització Mundial del Turisme. L'any 2030 aquesta xifra pot arribar als 1800 milions, amb un creixement del 3,3% anual. Els tres líders del turisme Mundial són ara: els EEU, França i Espanya i sembla que ho seguiran essent en el futur.

Aquest creixement mantingut any rere any, ha donat com a resultat al cap d'aquests 40 anys, una economia que creix, però no millora la qualitat de vida de tots els ciutadans. Creix, però que no romp l'estacionalitat. Una economia que creix però no diversifica. Diversifica en turisme i de manera molt problemàtica com es demostra amb l'increment de creuers i del lloguer vocacional en habitatges residencials.

Aquestes limitacions estructurals que arrossegam des de fa 40 anys, provoquen una quantitat important de problemes que intentam resoldre però no acabam de trobar la manera d'acabar amb ells. De vegades sembla que sí, que la cosa millora, però canvia un poc el context i els problemes tornen a estar presents. Aquests reptes que ara explicarem, estan fonamentat en estadístiques oficials que no inclourem per no cansar al lector amb mes xifres.

Reptes en la governança de la Ciutat

Palma conforma una àrea metropolitana fluida, on viuen moltes persones que travessen cada dia els límits municipals sense adonar-se'n i consumeixen serveis i bens públics d'una o altra institució, però té una arquitectura institucional i competencial molt fragmentada. L'aeroport i el port depenen de l'Estat, així com altres funcions de seguretat com l'exercit i la policia nacional. El Govern és fort en matèria de sanitat, educació i serveis socials. El Consell en carreteres, cultura i ordenació territorial, l'Ajuntament en urbanisme i serveis de proximitat. Tots actuen sobre el territori de Palma.

A la ciutat concerneixen una quantitat enorme de serveis i polítiques públiques descoordinades i de vegades enfrontades. Motivats per causes diverses, els darrers 15 anys hem vist com la corrupció política i empresarial ha augmentat. La crisi econòmica ha conduït a una major fragmentació política i social, el que dificulta encara més la governabilitat de la ciutat.

Finalment, constatarem la manca d'unes estadístiques amples, diverses, fiables i accessibles, ja que tenim sempre una gran dificultat per aconseguir un bon sistema d'indicadors de la dinàmica de la ciutat, que ens facilitin l'observació de la crisi que tenim i les accions positives que estam fent per superar-la. Un conjunt d'indicadors amb una base més fiable per prendre decisions. La Unió Europea reconeix que el PIB no mesura la sostenibilitat o la inclusió social, aspectes que s'han de tenir en compte en la planificació estratègica i en el debat polític per dur-la a terme.

Reptes econòmics

L'endeutament de les institucions augmenta, perquè no podem pagar els costos del model econòmic que tenim amb diners propis i com que els diners que ens arriben de Madrid disminueixen de manera crònica, el problema de l'endeutament públic s'ha fet molt gran els darrers anys. En els darrers 10 anys, del 2007 en el 2017, el cost financer del deute ha estat molt elevat mentre les inversions han estat molt baixes i per tant la capacitat inversora ha estat molt dèbil, el que fa impossible fer front als costos del sistema, per això tenim un dèficit enorme en infraestructures i no tenim diners per a la diversificació i canvi de model.

Gairebé el 50% de la riquesa de les Illes es genera a Palma, on es concentren el 38% de les empreses i el 36% de la població. No hi ha altre municipi de Balears, a un territori tan petit que és un 4,2% de tot el de les Illes, centri tanta riquesa. D'aquests 11.195 milions d'euros que genera cada any la ciutat, un 14,4 % està relacionat amb activitats immobiliàries. És el percentatge més alt de totes les activitats que es realitzen a Palma. Per damunt, fins i tot, de l'activitat d'allotjament i restauració, que té un 11,9% del PIB. Més que el comerç i reparacions que té un 11,7.

Per un altre costat, l'economia general de les Illes Balears va perdent capacitat productiva i de renda comparada amb altres comunicats autònoms, malgrat puja el nombre de turis-

tes. Des de l'any 1985 aquest descens ha estat de 50 punts percentuals.

Reptes mediambientals

L'augment de consum d'energia i la contaminació de l'aire creixen, i no complim amb els acords sobre el canvi climàtic. Ara per ara, només un 1% de l'energia que es consumeix a Palma és renovable. La potència elèctrica instal·lada s'ha més que triplicat els darrers 20 anys.

La carència d'aigua de qualitat és recurrent. El creixement del nombre de cotxes de lloguer es altíssim, de la mà del viatger autònom. Els problemes de renous són creixents, d'acord amb les queixes que reb el defensor del ciutadà. La gestió de residus es fa cada vegada més complicada amb molts problemes de neteja dels carrers als mesos d'estiu. El consum de l'aigua d'un turista és 2,5 vegades el d'un resident. Augmenta la pressió humana que ha crescut un 38% en 10 anys.

Reptes socials

Les darreres tendències d'inversió estrangera en els centres històrics i el lloguer turístic, han intensificat la gentrificació en determinats barris. El desbordament de serveis públics a l'estiu és evident, cosa que es complica més amb la manca d'habitatge per a treballadors públics que han de venir a reforçar l'estiu. El monocultiu turístic i la manca d'especialització en altres sectors econòmics genera una fuga de joves amb talent que no troben feina en el sector que volen desenvolupar el seu coneixement. El 66% de les llars té dificultats per arribar a final de mes.

La cohesió social disminueix. Malgrat el creixement econòmic, la pobresa segueix creixent així com ho fa també la precarietat laboral. A les Illes el 10,4% de la població, quasi 115.000 persones, viuen en situació de pobresa extrema, unes 40.000 a Palma. Sobreviuen amb menys de 332€. Balears té la tercera taxa més

alta de pobresa extrema, després d'Andalusia i Canàries.

El monocultiu turístic i l'exigència d'una mà d'obra barata i poc qualificada, segueix atraient immigració, la qual cosa desgasta encara més la subtil personalitat cultural i l'ús de la pròpia llengua de la nostra ciutat. Només el 52% d'adults de l'àrea metropolitana tenen wifi a casa seva.

En els darrers anys hem vist com, per exigències d'un turisme d'estada d'un dia, el paisatge urbà es banalitzava, la ciutadania tradicional s'allunya del centre, transformant els comerços tradicionals en comerços de consum massiu de gelats i barateries. Molts de joves prefereixen una feina qualsevol per tenir un ingrés econòmic que una formació llarga, lo que fa que Balears segueixi liderant l'abandonament escolar a Espanya.

Un 39% d'adults de l'àrea metropolitana pertany a alguna associació, aquesta és una bona dada. Però per un altre costat, cal assenyalar el procés debilitant que ha tingut en els darrers 15 anys el moviment social organitzat en entitats. Entitats que són capaces d'elaborar reflexions i propostes sobre la ciutat, així com dur a terme accions de tot tipus per millora la ciutat i col·laborar en la solució dels problemes. Aquesta debilitat ha estat provocada per moltes causes, entre les que cal esmentar el distanciament institucional d'aquestes entitats per un canvi en l'estratègia de les subvencions, i la baixada del voluntariat "de causa" en els joves de la Ciutat.

La inversió econòmica en habitatges de la costa de la ciutat i el centre històric, moltes d'elles destinades a fer turisme de lloguer, ha fet que els preus s'hagin disparat i han deixat la ciutat sense pisos de lloguer assequibles per a molta gent. Per primera vegada en la darrera part de la nostra història, molts ciutadans de Palma són desplaçats cap a la perifèria.

SEGONA PART: CAP A UNA ESTRATÈGIA DE FUTUR

1. Planificar i desenvolupar una estratègia de futur

Palma ha de tenir una estratègia de futur que doni respostes als reptes actuals. Una estratègia en la qual participin les institucions que actuen a Ciutat i altres actors principals que impulsen la ciutat.

Volem una ciutat que posi en el centre del seu interès als seus ciutadans. Volem una ciutat que tengui en compte el patrimoni cultural, històric, paisatgístic o arquitectònic que són elements propis i consubstancials, que constitueixen un eix vertebrador d'identitat i també un motor econòmic més.

Necessitam una ciutat que lideri les accions im-

portats que fan altres actors sobre el seu territori, i que tengui en compte el seu entorn local i global. Que també participi solidàriament amb la construcció d'una estratègia per Mallorca i per les Illes, amb la cogestió del Port i l'Aeroport, així com amb un REB com cal.

Algunes Propostes:

- 1. Crear una entitat jurídicament eficient perquè doni cabuda als principals agents públics, privats i ONG que actuen sobre Ciutat, per tal de definir i gestionar l'estratègia de Palma. Amb un clara estructura, funcions i competències, que no impliquin duplicitats ni costos alts.*
- 2. Que el Consell de Mallorca impulsi la creació de l'Àrea Metropolitana de la Badia de*

Palma (AMEBAP), que integri progressivament alguns diferents serveis dels municipis del litoral de la badia de Palma (Andratx, Calvià, Palma i Lluçmajor i Marratxí) amb la participació -si cal- del Consell de Mallorca. Hem de garantir que la participació dels ajuntaments veïns de Palma sigui important i els beneficis cap als seus ciutadans siguin rellevants, per vèncer possibles resistències.

3. **Potenciar l'actual Consell de Ciutat de l'Ajuntament de Palma per millorar els mecanismes de transparència i de participació ciutadana dels agents socials de les barriades de ciutat i de les entitats sectorials i dotar-lo dels recursos necessaris per abastar l'AMEBAP.**
4. **Potenciar la figura del Defensor del Ciutadà de l'Ajuntament de Palma per supervisar i millorar l'atenció del serveis públics als ciutadans de Palma i de l'AMEBAP.**
5. **Participar activament en l'impuls d'una estratègia per Mallorca i per Balears, així com participar a les xarxes internacionals de ciutats que afronten reptes similars. En aquest sentit es fonamental definir el paper de Palma en relació amb Mallorca al llarg del segle XXI.**

2. Una estratègia per avançar cap a la competitivitat i la diversificació econòmica

Necessitam una ciutat activa, amb ocupació de qualitat tot l'any, amb innovació tecnològica i diversificada en la seva economia. No volem ser una ciutat turística sinó una ciutat amb turisme. Atractiva per als ciutadans, i visitants, no únicament pel seu clima i el seu paisatge, sinó per la seva activitat cultural, pels seus productes originals i d'alta qualitat, per una estructura de serveis sanitaris molt bona, fiable i diversa; així com per una bona actitud i capacitat d'acollida dels seus residents i empreses. Volem que els ciutadans de Palma coneguin i estimin la seva ciutat, la seva història i la seva cultura, i que aquesta es doni a conèixer de manera

atractiva també pels visitants, per la seva activitat cultural i pel seu patrimoni històric i cultural.

La capacitat de competir amb les altres CCAA i territoris d'Europa dins del camp de la producció de bens, depèn de que estiguem al mateix nivell i condicions que els altres en quant a importacions i exportacions de primeres matèries i productes acabats. Per això es condició necessària que tinguem un REB en vigor.

Per desenvolupar l'economia terciària de turisme que tenim actualment i avançar cap a una diversificació dirigida als sectors quaternari (coneixement, educació, investigació) i quinari (salut, serveis socials, cultura) hem de poder controlar les portes d'entrada a la CCAA (ports i aeroports), hem de tenir un sistema de finançament just que no provoqui l'espòli fiscal actual i hem de saber introduir unes condicions socio-econòmiques de base, que incentivin la inversió en aquests sectors

Algunes Propostes:

1. *Definir, per part de l'Ajuntament, el sostre de places turístiques de la ciutat i restringir el turisme de lloguer vacacional en edificis plurifamiliars als barris no massificats turísticament, definint les zones de la ciutat i l'àrea metropolitana on si es podria fer. Fins que no tinguem aquest sostre definit, decretar una suspensió de llicències municipals per nous establiments turístics.*
2. *Definir, per part del Consell de Mallorca, el nombre òptim de passatgers del Port i Aeroport de Palma al llarg de l'any, tenint en compte que a aquestos no arriben només passatgers que venen a l'AMEBAP.*
3. *Definir el nombre òptim de creuers, per part de l'Ajuntament, així com controlar el seu impacte mediambiental, a mes d'afavorir el creixement del sector nàutic al Port.*
4. *Gestionar l'activitat turística per part de l'Ajuntament, perquè sigui una experiència de qualitat, amb les idees i criteris consensuats entre tots els que hi participen: ciutadans, treballadors, empresaris i turistes.*

5. *Estudiar, per part de l'Ajuntament, i aplicar accions tècniques i polítiques per aconseguir que els residents tradicionals de les zones sotmeses avui a una forta especulació, segueixin vivint on ells viuen i volen seguir vivint. **Eliminar la gentrificació.***
6. *Fomentar, per part del Consell i l'Ajuntament de Palma, la inversió pública i privada en la promoció del producte de proximitat elaborat a Ciutat, a Mallorca i les altres Illes.*
7. *Impulsar que l'activitat immobiliària faci una aportació econòmica a la ciutat més important que la que fa ara. **Revisar els valors de l'impost de plusvàlua municipal.***
8. *Apostar per part del Govern, pel sector sanitari i el de serveis socials, tan pel seu potencial de diversificació econòmica com per la creació de llocs de treball de qualitat, per exemple, rehabilitant son Dureta i creant més residències a Palma per a persones dependents.*
9. *Impulsar la creació d'un Cluster Cultural, per part del Consell de Mallorca, amb les empreses i les institucions culturals que avui fan feina dins Ciutat, sempre obert a altres iniciatives operístiques, musicals i esportives de forma anàloga a com ho fan a Eivissa, tot reforçant la cultura i la llengua pròpies.*
10. *Com una acció coadjuvant al cluster cultural o al museu en xarxa de Ciutat cal dedicar esforços molt rellevants per proporcionar manteniment a tots els espais patrimonials de la Ciutat i per això aconseguir uns professionals especialitzats i conscients de l'espai que s'intervé, des d'arquitectes fins a treballadors qualificats.*
11. *Impulsar un pla de formació en noves tecnologies als majors de 45 anys per reduir la bretxa social de la informàtica a Ciutat.*

3. Amb una estratègia per equilibrar les diferències entre barris

Palma ha de seguir essent una ciutat oberta al món, però amb un equilibri entre l'activitat turística i la vida residencial, entre la vida laboral i la d'oci, entre els barris del centre i els de la perifèria. Volem una ciutat oberta al mar, més

verda, sostenible, segura i culta. Volem una ciutat en la que tots els barris tinguin espais per fer activitats a l'aire lliure i serveis públics fàcilment accessibles. Volem espais per als ciutadans. Volem que tots els barris puguin participar de la riquesa que genera el turisme i tinguin una experiència positiva del turisme.

Algunes Propostes:

1. *Al Molinar volem el Port petit i també a la resta dels petits clubs nàutics de la Badia.*
2. *Volem un Port de Palma obert als ciutadans, amb més accessibilitat a les activitats nàutiques i pesqueres, així com de passeig.*
3. *Avançar una xarxa de corredors paisatgístics i ambientals que millorin la qualitat de vida dels residents, com per exemple el de la Falca Verda.*
4. *Establir el Pla Litoral de Llevant 2018-2030, convertint les idees del projecte Ramon Llull 20-30, en projectes operatius com el del Pla Litoral de Ponent.*
5. *Intervenir en el desenvolupament de l'Eixample, promovent un pla d'inversions públic-privat, tant en la rehabilitació de façanes i habitatges, com impulsant els eixos cívics d'Arxiduc, Ricardo Ortega, etc. Els Eixos cívics han d'estar dotats prèviament d'una normativa d'usos i renous adequada a la zona evitant que es tornin com a "eixos incívics" inhòspits per als veïnats.*
6. *Millorar la protecció patrimonial i mediambiental dels barris històrics com els del Terreno, Sta. Calalina, Es Molinar, Son Espanyolet, Es Jonquet, Es Viver, Son Rapinya, La Soledat, etc. El patrimoni cultural dels barris històrics també ha de ser un motiu de dignificació i identitat dels seus habitants.*
7. *La normativa urbanística s'ha d'adaptar a la protecció dels barris històrics mitjançant plans especials (per exemple el cas del Jonquet que ja té declaració de conjunt històric) o mitjançant normativa i catàlegs molt ben elaborats.*
8. *Elaborar un Pla de protecció del Prat de Sant Jordi per fomentar l'agricultura eco-*

lògica i de proximitat a les zones rurals de Ciutat, sempre atenent a l'existència d'una demanda suficient.

9. *Cercar recursos estatals i europeus, juntament amb els locals, per rehabilitar o reconvertir els polígons d'habitatges com els Pullman, Corea o son Gotleu i eliminar d'una vegada per totes Son Banya.*

4. Amb una estratègia específica per al Centre històric

El centre històric és més que un barri, és una porta i un estàndard de tota la ciutat, de tot-hom. És un espai que s'omple d'activitats ciutadanes de tota Palma en molts moments de l'any. La nova indústria del turisme aplicada sobretot als centres històrics està desallotjant als seus residents habituals, canviant el paisatge urbà i la seva economia. Des del 1998 el centre ha perdut 11.000 persones, passant de 33 mil a 22 mil habitants. Pràcticament totes les places i passeigs públics del centre estan orientats a l'ocupació turística dels espais, inclòs el Born.

Per tant les intervencions al Centre Històric són fonamentals. Hem d'integrar totes les actuacions i normes que li apliquen i constituir un veritable espai central protegit, on la reforma del Born és un punt clau. La política de patrimoni cultural de Ciutat no s'entén sense una política d'urbanística clara per al centre, un espai "de i per a" tota Palma.

1. *Definir bé, per part de l'Ajuntament, l'àrea del Centre Històric, definir usos permesos, especialment els turístics, determinar normes clares i protectores de la conservació, i una normativa de convivència, renou, neteja, residus i estètica conseqüents en proporcionar el benestar adequat als residents.*
2. *Abordar el tema de la gestió de l'espai públic en el centre històric: terrasses, façanes, colors, publicitat estàtica i dinàmica, paviments, elements públics, senyals de trànsit, etc. Concentrar la gestió en una figura política única.*

3. *Perfeccionar la normativa urbanística de Centre Històric i completar-la amb un bon catàleg de Patrimoni.*
4. *Augmentar la inversió en restauració i rehabilitació, començant per potenciar habitatge i facilitar la vida als veïns, estimulant que el centre històric no es buidi de residents ni s'ompli de visitants o turistes o hotels.*
5. *Potenciar, per part de les tres institucions Govern, Consell i Ajuntament, solucions que procurin mantenir els grans casals. Cercar fórmules de conservar els tres o quatre grans casals que ens queden com un patrimoni valuós: Can Weyler, Can Serra, les Torres islàmiques, així com dedicar Can Oleo a un Centre d'Estudis de l'Evolució de Palma, part del museu en xarxa de Ciutat.*
6. *Afrontar per part del Consell de Mallorca, el problema dels monestirs i convents que es buiden i amenacen de ser abandonats o mal utilitzats. Cercar una solució perquè són edificis patrimonials que incorporen també patrimoni moble i immaterial, arxius, patrimoni bibliogràfic, etc*
7. *Protegir per part de l'Ajuntament, el petit comerç tradicional (llocs emblemàtics a la vegada) hauria d'ésser prioritari. S'han d'instaurar mesures de foment (tímidament iniciades) potents si es vol aconseguir que aquesta xarxa comercial aguanti.*
8. *La política d'habitatge ha de tenir en compte la importància de la rehabilitació d'habitatges en el centre històric i ha d'incentivar que hi resideixin les persones de la zona, de forma que s'impliquin a la Ciutat.*

5. Una estratègia que serveixi per avançar cap a la sostenibilitat mediambiental

Palma ha de ser una ciutat més neta, amable i saludable, on els vianants recobrin el protagonisme perdut. Volem una ciutat en la que es pugui caminar i passejar tranquil·lament per tot el seu front marítim i altres llocs del seu territori, en la que el transport públic i la bicicleta siguin prioritaris. Una ciutat que contribueixi en la reducció de les emissions de CO2 i aporti el seu gra d'arena en la lluita contra el canvi climàtic global.

Algunes Propostes:

- 1. Convertir per part d l'autoritat Portuària i l'Ajuntament, el Front Marítim en un espai eminentment públic i per a vianants sempre que no impliqui hipotecar també altres mesures públiques molt importants com inversions o despesa social.*
- 2. Avançar amb l'estudi de mobilitat de tota la Zona AMEBAP que posés de manifest el fluxos de persones i vehicles que es mouen per tota la badia, per tal de poder planificar una xarxa eficient de transport públic i de aparcaments.*
- 3. Reconvertir el pàrquing de la Plaça Major, que serà públic aviat, en un aparcament majoritàriament per residents. I fer més accessibles els parkings de la corona de la ciutat antiga per millorar la peatonització.*
- 4. Fomentar, per part del Govern, que els nins i nines vagin a l'escola de més proximitat i els que no ho poden fer tinguessin un transport públic eficaç que evitàs les concentracions de cotxes que estan al costat de la Via de Cintura.*
- 5. Continuar amb la política de peatonització i limitació del tràfic sobretot al centre i als carrers estrets de l'eixample i dels barris perifèrics. No estam d'acord amb una peatonització indiscriminada i sense planificar seriosament, ja que provoca problemes sense solució i no facilita la vida del veí. Limitació de trànsit sí. Ja s'està produint.*
- 6. Estudiar per part del Consell de Mallorca i l'Ajuntament, l'aplicació del tramvia elèctric en alguns llocs rellevants, com el que feria una ronda permanent a la ciutat antiga per les Avingudes i el front marítim.*

7. *Hem d'eliminar el renou del cotxe, i en algunes zones, dels avions i dels grans vaixells i fer un pla de llarg recorregut per impulsar el cotxe elèctric.*
8. *Volem que l'Ajuntament recobri el que les Avingudes siguin uns bulevards, fent créixer les voreres, amb més zona verda i menys cotxes i que torni la bicicleta.*
9. *Hem de protegir amb els recursos legals i tècnics disponibles el petit comerç tradicional perquè doni els serveis necessaris als ciutadans d'una manera alternativa a les grans superfícies, per protegir el patrimoni comercial, per fer trajectes a peu i deixar el cotxe a casa.*
10. *Revisar, per part del Consell, el projecte del segon cinturó, especialment el disseny dels nusos de tràfic, per fer-lo més fluid i que pugui absorbir tràfic de les avingudes i del front marítim.*

6. I per millorar la cohesió social i respectar la diversitat cultural

Volem una ciutat integradora, sense guetos, que dignifiqui les diferents barriades i que els eixos cívics siguin les noves artèries de la ciutat. Solidària amb els que menys tenen i inclusiva de totes les minories, oberta a totes les opcions religioses i tolerant amb la convivència de grups diferents. Una ciutat que ofereixi una vida digna als seus majors i als seus infants. Una ciutat que lluita per la igualtat total de la dona i que sigui exemple en la lluita contra la pobresa.

Algunes propostes:

1. *Fer plans públics especials, per part de l'ajuntament, dels barris on hi ha més concentració de persones en risc de pobresa i recuperar el treball social preventiu als barris de la ciutat, implicant a les empreses privades i a les ONG del Tercer Sector.*
2. *Fer un pla de control permanent per part de la Delegació del Govern central, de les màfies i els clans violents que actuen en drets indrets de Ciutat, potenciant una policia local al servei dels ciutadans i de barri.*
3. *Fer un ample programa d'habitatge social, per part del Govern, per compra, lloguer o rehabilitació, que faci possible l'habitatge digne per totes les persones que habitam la ciutat i eviti progressivament la gentrificació.*
4. *Crear, per part de l'Ajuntament, el Fòrum de les Cultures, on estiguin integrades totes les entitats i persones rellevants que conformen la diversitat cultural i religiosa present a la ciutat.*
5. *Encarar la revolució demogràfica degut el creixement de la gent gran i la disminució de la natalitat, i oferir als majors una oportunitat per un vida social nova i digna després de la seva jubilació. Aquesta necessitat pot ser el motor del desenvolupament del sector quinari a la badia de Palma: serveis residencials, d'entreteniment i educació, de benestar físic i psicològic, culturals i de recerca per a persones majors residents i foranes.*

6. Palma, entre l'Ajuntament i el Consell, ha de crear nous sistemes de "residència" i "serveis a la tercera edat" que no passin només per grans centres. S'han de trobar també noves fórmules de finançament de les pensions baixes (hipoteca inversa, lloguers, etc).
7. Impulsar, per part del Govern, els plans d'igualtat a totes les administracions i a les empreses privades, especialment les mesures referents a la lluita contra el maltracta i la prostitució.

TERCERA PART: FULLA DE RUTA DE LES PROPERES ACCIONS

Per aquest any 2017

- **Juliol:** Presentació pública per part dels portaveus de les entitats.
- **Juliol:** A continuació, una presentació individualitzada als partits polítics de l'Ajuntament de Palma.
- **Setembre:** Després de l'estiu es farà una presentació als diferents agents socials, econòmics, sindicals i als col·legis professionals.
- **Octubre:** Es recolliran i integraran les propostes adequades al document inicial.
- **Novembre:** Es publicarà la nova versió i es crearà una estructura operativa per poder aconseguir la creació d'una entitat per elaborar una estratègia 1918-2022, a partir del document inicial.

Possibles socis fundadors de l'entitat que s'ha de crear per tal de fer l'estratègia de futur per Palma.

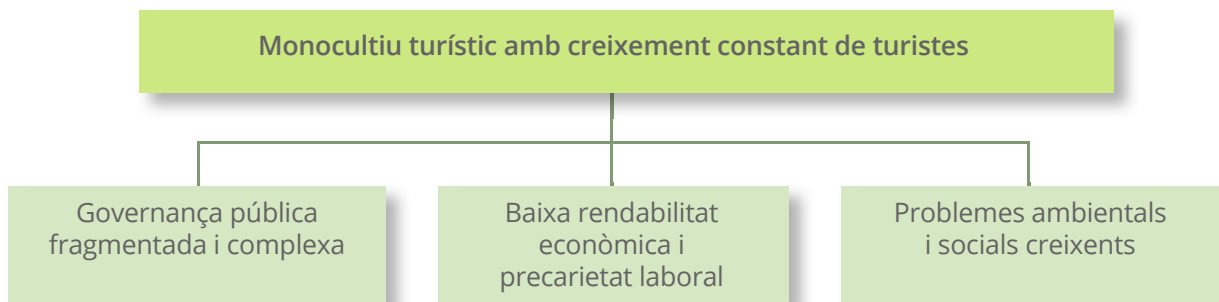
- Ajuntaments de Palma, Calvià, Lluçmajor i Marratxí.
- Consell de Mallorca.
- Govern Balear.
- Cambra de Comerç, Indústria i Navegació.
- Comissions Obreres i UGT.
- CAEB.
- Federació d'AA.VV.
- Autoritat Portuària.
- Aeroport de Palma.
- Universitat.
- Col·lectiu Alternatives.
- Cercle d'Economia.
- Fundació Impulsa.
- Fundació Gadeso.
- GOA.
- GOB.
- ARCA.
- OCB.
- Palma XXI.
- Altres...

ESQUEMA RESUM DE LA PROPOSTA

El creixement econòmic i territorial de Palma es fonamenta en el creixement del monocultiu turístic basat en més volum de turistes. Aquest model ja es insostenible i genera uns problemes que comencen a tenir unes conseqüències

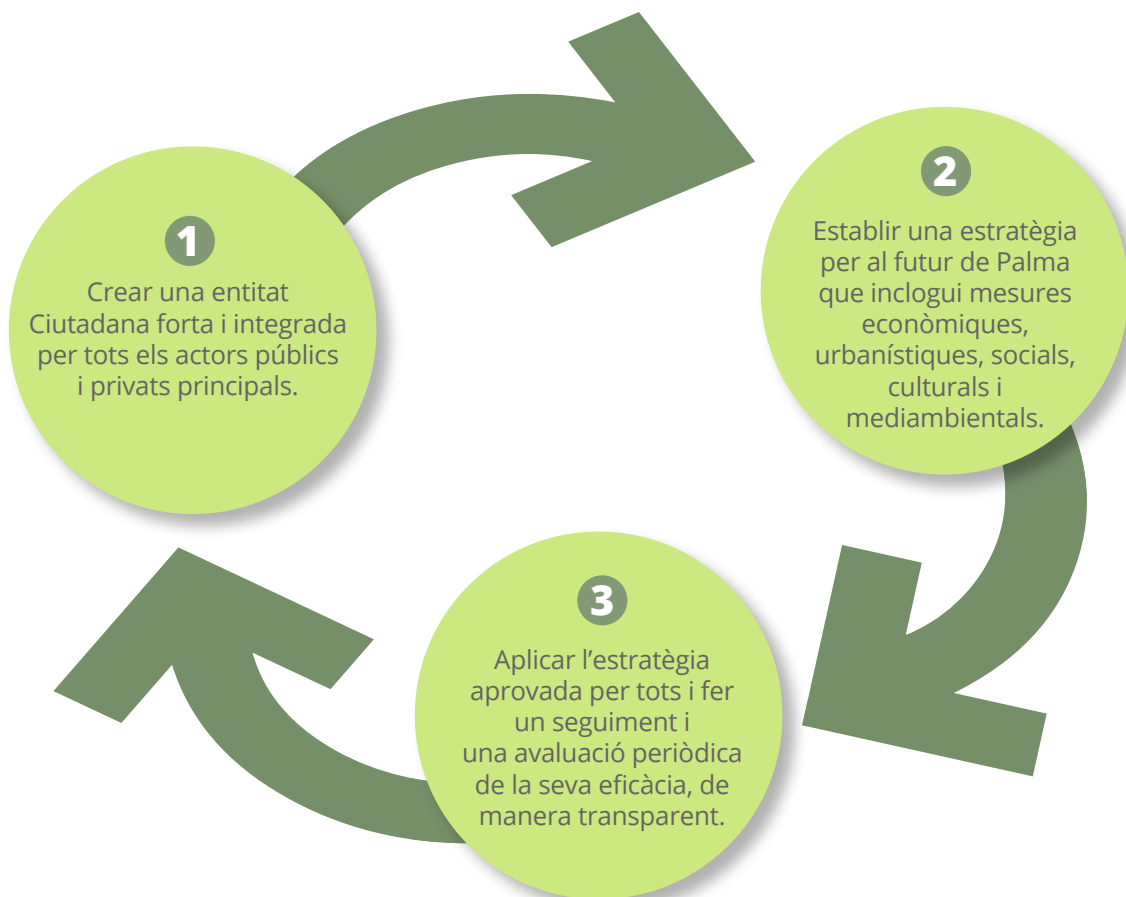
preocupants, fet que ens motiva a cercar solucions per un nou model turístic sostenible social, mediambiental i econòmicament.

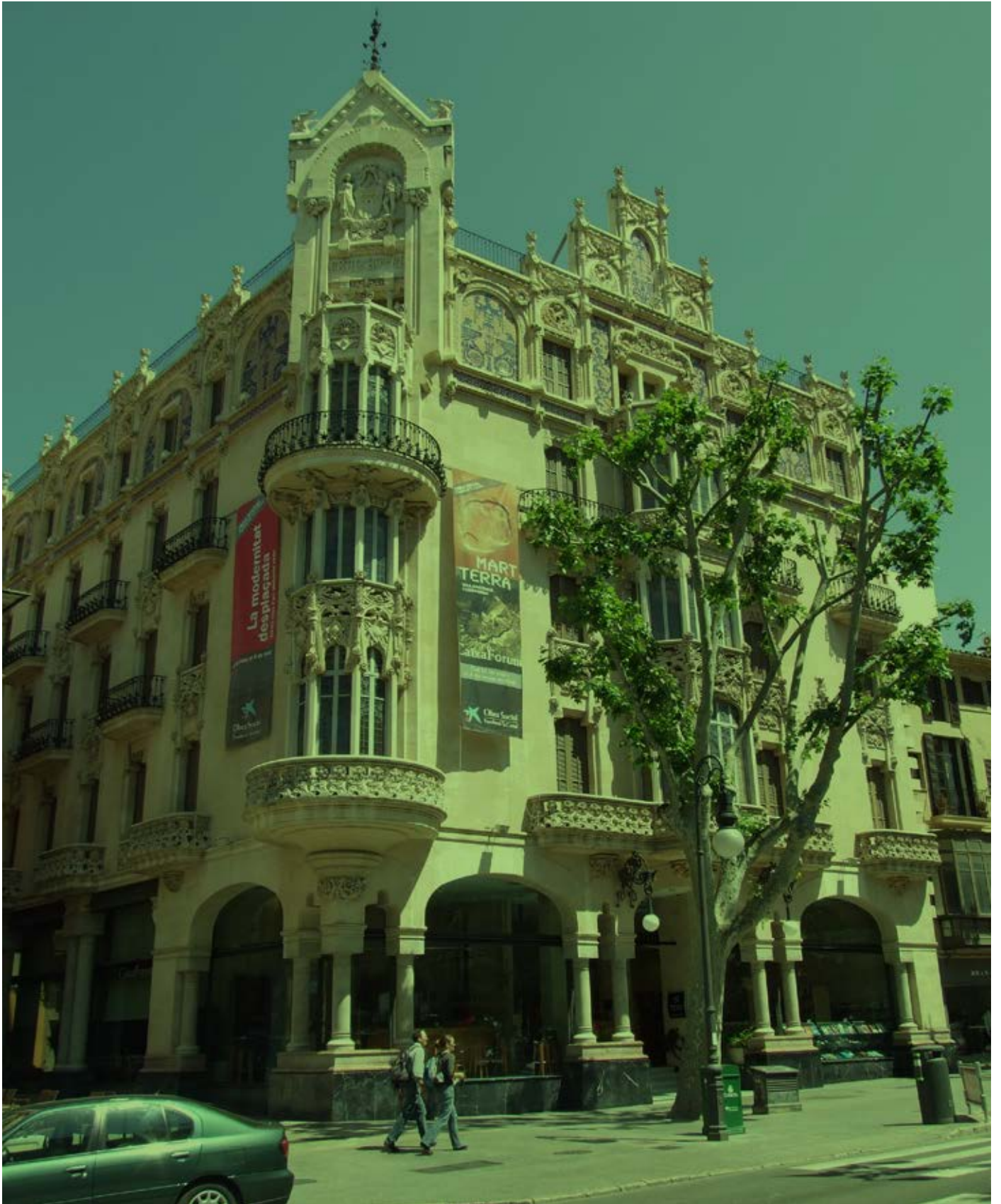
En aquest esquema veiem un resum dels principals problemes que estan interrelacionats:

La nostra proposta per a la ciutat de Palma es fonamenta en una estratègia gradual, de canvi

de la situació actual, que es concreta en els següents cicles de feina:

El Col·lectiu Alternatives
està format per l'associació Pere Mascaró,
la Fundació Ateneu Darder i la Fundació Gabriel Alomar

Han col·laborat la UIB, la Fundació Impulsa, el Grup d'Opinió d'Arquitectes i el GOB.

Juliol 2017